

REDAKČNÍ ÚVOD

Nabízíme zainteresované odborné veřejnosti nově koncipovanou psychologickou řadu Sborníku prací FF MU. Novost spočívá už v názvu, jímž chceme vyjadřovat roční periodicitu souboru prací, zrodilých se z úvah i výzkumů pracovníků a spolupracovníků Psychologického ústavu FF MU. Ta hlavní inovace je však v něčem jiném: usoudili jsme, že bude účelné, a pro čtenáře snad i zajímavé, věnovat každé číslo „Annales Psychologici“ vždy jednomu okruhu problémů, pojatému z různých úhlů pohledu, přístupů, východisek a též literárních forem (teoretické studie, výzkumné stati, vědecké eseje).

Začínáme problematikou rodiny a manželství. Ne proto, že by tato oblast výrazně dominovala v pracovní náplni Psychologického ústavu FF MU, byť tvoří nezanedbatelnou část pedagogických, vědecko-výzkumných i aplikačních aktivit. Ani ne proto, že rok 1994 byl mezinárodně uznaným Rokem rodiny. Důvod je prostý : něčím je nezbytné začít a uvedený námětový okruh byl přijat.

Předkládanou ročenku uvádí příspěvek V. Smékala, vedoucího Psychologického ústavu FF MU. Autor zdůrazňuje psycho-sociální dimenzi rodiny, jmenovitě vědomí sounážitosti jakožto stimulátora duchovního růstu osobnosti.

Další články lze rozčlenit do tří okruhů.

Do prvního patří teoreticko – metodologicky orientovaný příspěvek Josefa Švancary /Psychologický ústav FF MU/, kde autor uvádí a komentuje výsledky dílčích výzkumů o soužití tří generací a zdůrazňuje polaritu životního naplnění a životní prázdnoty. Zdeněk Rieger, odborný pracovník pražského RIAPSu a externí spolupracovník PÚ FF MU, reflektuje vlastní bohatou terapeutickou praxi vytvořením originální koncepce transakčního prostředí rodiny, jakož i diagnosticko-terapeutické strategie nazvané „Ostrov rodiny“.

Druhý okruh příspěvků se věnuje dospívajícím v rodině i rodině v dospívajících. Petr Macek a Lída Osecká /PÚ FF MU a Psychologický stav AV ČR/ se zabývají souvislostmi mezi sebehodnocením dospívajících a jejich hodnocením vlastních rodičů. Libor Míček a Ludmila Hellebrantová-Váňová /PÚ FF MU/ opírají svůj názor na škodlivost sexuálních aktivit před osmáctým rokem věku o výzkumy jiných i o vlastní šetření. Příspěvek Marie Szymikové-Žídkové, nedávné absolventky brněnské psychologie, lze chápat jako most k další části.

Autorka se věnovala některým očekáváním, s nimiž mladí lidé vstupují do manželství.

Třetí část tvoří dvě studie: autorkou první je Jana Doubravská, rovněž nedávna absolventka. Její srovnání verbální i neverbální komunikace ve fungujících a dysfunkčních párech, jakož i vypracovaná metodika, je významnou součástí širše koncipovaného výzkumného projektu zaměřeného na srovnání fungujících a dysfunkčních rodin. Zajímavou sondáž do soužití v rodinách i manželstvích jiné kultury představuje srovnávací studie Jiřího Dana a Yousefa Mahagny. Druhý z autorů získal v Brně magisterský titul z psychologie a nyní působí v Psychologicko-pedagogické poradně v Israeli ve městě Umm-El-Fahm.

„Annales Psychologici 95“ též obsahují příspěvek z praxe a pro praxi. Olga Hínková z jihlavského Psychocentra nejprve koncipuje teoretický rámec intervencí rozvodového poradenství a v ukázkách z kazuistik dokumentuje složitost, náročnost a též aktuálnost odborných intervencí v období rozvodových a porozvodových krizí.

O závěrečné slovo jsme požádali našeho čelného psychologa Jiřího Mrkvičku. Vycházeli jsme z toho, že odborné intervence i jejich reflexe, jakož i zkoumání soužití v rodinách a manželstvích, mají významný, byť občas zanedbávaný etický aspekt. A očekávali jsme, že právě J. Mrkvička tento aspekt nejen v obecné rovině přijme, nýbrž jej naplní obsahem. Nezklamal.

Děkujeme čtenáři za pozornost, kterou věnuje našemu periodiku a dovoluujeme si ještě dodat, že „Annales psychologici 96“ se zaměří na osobnost a její integraci.

Prosinec, L. P. 1995

Ivo Plaňava
redaktor
Psychologický ústav FF MU
A.Nováka I, 660 88 Brno